

APROXIMACIÓN AO USO HOSPITALARIO DE ANTIBIÓTICOS EN GALICIA DURANTE 2017

Introdución. O uso hospitalario de antibióticos (*ie*, dos dispensados por unha farmacia hospitalaria), aínda que cuantitativamente é de menor importancia que o uso comunitario (*ie*, dos dispensados por unha farmacia comunitaria), cualitativamente ten moita relevancia porque no hospital é onde se empregan os antibióticos considerados como última liña terapéutica. Por iso, o Plan estratéxico e de acción para reducir o risco de selección e diseminación da resistencia aos antibióticos en España (PRAN)¹ ten, entre as súas estratexias, a vixilancia do uso dos antibióticos nos hospitais, e ten previsto definir uns indicadores de calidade de uso como xa definiu para o uso comunitario².

Para que esta vixilancia sexa completa é preciso que dispoña de datos sobre todo o uso hospitalario do territorio ao que afecta, mais en Galicia dispónse só de datos dos antibióticos dispensados polas farmacias dos hospitais públicos e, parcialmente, dos do hospital Povisa. Non se dispón, pois, do groso dos datos dos hospitais privados, nos que en 2017 ocorreron o 19% das altas e o 10% das estadias rexistradas polo Conxunto mínimo básico de datos de hospitalización de agudos de Galicia (CMBD)³. Por iso, este informe non pode ser máis que unha aproximación ao uso hospitalario de antibióticos en Galicia durante 2017, con referencia aos dous anos previos.

Materias e métodos. Para estudar o uso de antibióticos, a OMS recomenda empregar os "antibacterianos para uso sistémico", e expresalo en dose habitante día (DHD), que se define como dose diaria definida (DDD) por 1.000 habitantes e día. A DDD é a media asumida da dose diaria de mantemento para a súa indicación principal en adultos. A clasificación ATC/DDD⁴, que ten os antibióticos sistémicos agrupados na rúbrica J01, proporciona a DDD para cada presentación farmacéutica dos distintos antibióticos, que é un valor fixo para cada presentación establecido por expertos.

Neste informe, as DHD calculáronse cos datos de DDD utilizadas nos hospitais públicos que proporcionou a Subdirección Xeral de Farmacia, e coa poboación de Galicia do padrón continuo de habitantes para cadanseu ano que proporciona o Instituto Galego de Estatística⁵.

Ademais da DHD, neste informe emprégase un segundo indicador, as DDD por 1.000 estadias (DE), dos hospitais públicos de 2015 a 2017 e as de Povisa de 2017, que tamén proporcionou a Subdirección Xeral de Farmacia. Co valor deste indicador e o número total de estadias de Povisa estimáronse, para 2017, as DDD deste hospital e a partir delas e da fracción de estadias que supoñen as de Povisa no conxunto de estadias dos hospitais privados de Galicia, estimáronse as DDD utilizadas nestes hospitais en 2017. Esta estimación asume, pois, ademais da validez dos datos, que o uso no resto de hospitais privados é cuantitativamente semellante ao de Povisa.

Os antibióticos trátanse conxuntamente (J01) e nos dous agrupamentos seguintes: antibióticos con actividade fronte a *S. aureus* resistente metilina de especial seguimento (AS): vancomicina, teicoplanina, linezolid, daptomicina, tigeciclina, ceftarolina e dalbavancina; e antibióticos con actividade fronte a *P. aeruginosa* de especial seguimento (AP): imipenem-cilastatina, meropenem, cefepime, piperacilina-tazobactam, ceftazidima, ceftazidima-avibactam, aztreonam, cefotazolano-tazobactam.

Para poñer en perspectiva o uso de antibióticos nos hospitais de Galicia, empregáronse os datos de dispensación nos diferentes países de Europa en 2016 publicados polo ECDC⁷.

Resultados. Ao longo de 2017, nos hospitais públicos de Galicia usáronse 2'19 DHD, ou 1.155 DE. Son valores que ficaban entre os de 2015 (2'30 DHD, 1.223 DE) e 2016 (2'10 DHD, 1.127 DE), e a estabilidade tamén foi a norma no que atinxe á dispensación de AS e AP (Figura 1).

A dispensación hospitalaria no conxunto dos 23 países europeos que enviaron datos de 2016 foi de 2'06 DHD (media ponderada polos tamaños poboacionais, cun rango que variou das 0'97 DHD de Holanda ás 2'89 de Malta (Figura 2). No conxunto de España, que non figura no informe do ECDC, a dispensación hospitalaria durante 2016 foi de 2'07 DHD e a de 2017 de 2'10 DHD⁷. A figura 2 mírase tamén que a posición da dispensación hospitalaria en Galicia durante 2017 é maior que a do conxunto de Europa, e que fica relativamente lonxe da dos países con menor dispensación.

Figura 1. DHD (esquerda) e DE (dereita) dos AS, AP e do resto de antibióticos dispensados nos hospitais públicos de Galicia en cadanseu ano, de 2015 a 2017.

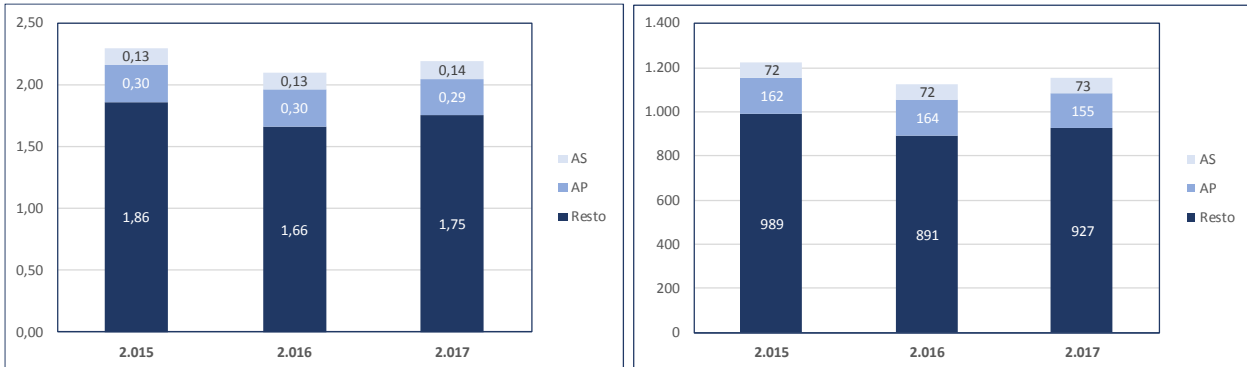
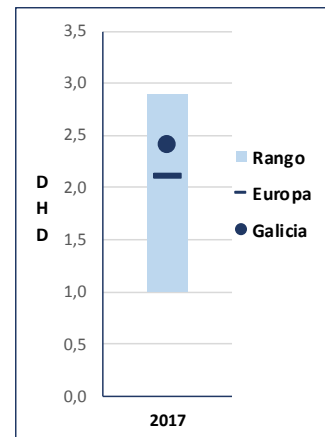

Figura 2. Rango das DHD dos antibióticos dispensados nos hospitais dos países de Europa incluídos no informe do ECDC durante 2016, xunto á DHD dos dispensados no conxunto de Europa nese ano e á DHD dos dispensados en Galicia durante 2017, para uso en hospitais e residencias (H+R) ou só en hospitais (HOS).

Referencias.

- 1 Plan estratéxico e de acción para reducir o risco de selección e diseminación da resistencia aos antibióticos [[Ligazón](#)]
- 2 PRAN. Indicadores de uso de antibióticos en Atención Primaria. [[Ligazón](#)]
- 3 Datos proporcionados pola Subdirección xeral de Avaliación Asistencial e Garantías.
- 4 WHO Collaborating Centre for Drug Statistics Methodology. [[Ligazón](#)]
- 5 Instituto Galego de Estatística. Poboación: cifras de poboación. [[Ligazón](#)]
- 6 ECDC. Antimicrobial consumption. Annual Epidemiological Report for 2016. [[Ligazón](#)]
- 7 PRAM. Mapas de consumo. [[Ligazón](#)]